Ulkoministeriö NEUVOSTORAPORTTI UM2021-00193

POL-30 Wong Hämäläinen Anna-Mari(UM) 24.02.2021

Asia
Ulkoasiainneuvosto 22.2.2021

Kokous
Ulkoasiainneuvosto 22.02.2021

Venäjä-keskustelussa annettiin poliittinen tuki esitykselle aloittaa sanktioiden valmistelut ihmisoikeuspakotejärjestelmän pohjalta. EU:n yhtenäisyys tärkeämpää kuin koskaan, viisi periaatteetta sen pohjana. Eurooppa-neuvoston strategista keskustelua aletaan valmistella KE:n viitoittamalla tiellä: Venäjän toimiin vastaaminen (pushback) kun se loukkaa ihmisoikeuksia ja kv. oikeutta, niiden torjuminen (containment) esim. disinformaation osalta ja yhteydenpito (engagement) asioissa, joissa EU:n oma etu kyseessä (mm. JCPOA, ilmastokysymykset, kansalaisyhteiskunnan tukeminen, raja-alueohjelmat ja pohjoinen ulottuvuus). Annettiin tuki KE Borrellin Moskovan-vierailulle.

Hongkongin osalta sovittiin etenemisestä kaksivaiheisesti EUH:n valmisteleman esityksen pohjalta. Käsiteltiin Hongkongia myös osana EU:n Kiina-suhdetta.

Videokeskustelua USA:n ulkoministeri Blinkenin kanssa leimasi vahva molemminpuolinen halu ja pyrkimys elvyttää transatlanttista suhdetta. EU ja USA tarvitsevat toisiaan demokratian puolustajina, yhteisiä intressejä on paljon. Demokraattisten maiden huippukokous valmisteilla.

Ajankohtaisissa aiheissa Myanmarin osalta kannatettiin sotilasvallankaappauksesta vastuussa olevien pakotelistaamista ja yhteistyön tiivistämistä ASEAN-maiden kanssa sekä hyväksyttiin neuvoston päätelmät. 15.-16.2. pidettyyn G5 Sahel -huippukokouksen tuloksiin oltiin tyytyväisiä. Uutena prioriteettina sotilaallisten toimien rinnalle valtion läsnäolon paluu/perustaminen Sahelin vakautetuille ja syrjäisille alueille.

UMI Haavisto kertoi KEVP Borrellin mandaatilla tekemänsä Etiopian ja Sudanin matkan (7.-10.2.) tuloksista ja suosituksista korostaen humanitaarista kulkua koko Tigrayhin, ihmisoikeusloukkausten tutkintaa, kansallista dialogia, alueellisten kysymysten ratkaisemista sekä EU:n aktiivista roolia. UMI Haaviston analyysiä ja suosituksia tuettiin. EU-instituutiot valmistelevat raportin pohjalta luonnoksen neuvoston päätelmiksi.

Iranin osalta nähtiin positiivisena, että Yhdysvallat on ilmoittanut harkitsevansa paluuta JCPOAhan ja Iranillakin mahdollisesti valmiutta

palata neuvotteluihin. Valko-Venäjän osalta huoli ihmisoikeuspuolustajien ja toimittajien viimeaikaisista mielivaltaisista pidätyksistä. Sivuttiin uusien pakotteiden mahdollisuutta. Kuultiin lyhyesti eteläistä naapurustoa ja multilateralismia koskevista tiedonannoista. Saatiin katsaus muuttoliikkeen ulkoisesta ulottuvuudesta ml. ulkoministerien ja sisäministerien yhteiskokous 15.3. Todettiin YK:n turvallisuusneuvoston korkean tason tapaaminen koskien Krimin niemimaata 12.3. sekä Guineanlahden ja Venezuelan tilanne.

Keskustelu strategisesta kompassista siirrettiin toiseen kertaan ajanpuutteen vuoksi.

Ulkoasiainneuvostossa ajankohtaisina aiheina käsiteltiin Myanmaria, Sahelia, Afrikan sarvea ml. ulkoministeri Haaviston matka alueelle EU:n edustajana, Irania, Valko-Venäjää sekä kuultiin EU:n ulkosuhdehallinnon ja komission yhteistiedonannoista koskien eteläistä naapurustoa ja multilateralismia.

Muiden asioiden alla käsiteltiin lyhyesti muuttoliikkeen ulkoista ulottuvuutta ml. ulkoministerien ja sisäministerien yhteiskokous 15.3., YK:n turvallisuusneuvoston korkean tason tapaamista koskien Krimin niemimaata 12.3., Guineanlahden ja Venezuelan tilanteita sekä kuultiin Slovakian vaikeasta COVID-19-pandemiatilanteesta.

Varsinaisina asiakohtina olivat Venäjä, Hongkong ja strateginen kompassi, joka siirrettiin käsiteltäväksi toisessa kokouksessa. Lisäksi käytiin epävirallinen keskustelu videoyhteydellä Yhdysvaltojen ulkoministeri Antony Blinkenin kanssa.

1. Ajankohtaiset aiheet

Myanmar

Arvioitiin, että 1.2. tapahtunut sotilasvallankaappaus on vienyt demokraattisen transition raiteiltaan. Kuultiin yhteyksistä EU:n ja Kaakkois-Aasian maiden yhteistyöjärjestö ASEAN:n välillä. Todettiin, että tulee pyrkiä dialogiin ja liennyttää tilannetta. Vahvistettiin, että EU:n tulee katsoa käytössään olevia vaihtoehtoja ml. vallankaappauksesta vastuussa olevien henkilöiden ja yritysten pakotelistaaminen. Pakotelistaamisia tulee valmistella kumppaneiden kanssa. Kehitysyhteistyötukien katkaisemista selvitetään ja suoraan hallitukselle menevät maksut on jo pantu jäihin. Tulee varmistaa, että paikallinen väestö ei kärsi ja välttää toimenpiteitä, joilla voi olla haitallisia vaikutuksia kaikkein heikoimmassa asemassa oleviin. Todettiin, että tarvitaan koordinoitu Team Europe -lähestymistapa yhteistyössä saman mielisten kumppaneiden kanssa. Hyväksyttiin neuvoston päätelmät Myanmarista.

Sahel

Kuultiin 15.-16. helmikuuta pidetystä G5 Sahel -huippukokouksesta. Arvioitiin, että on tapahtunut jonkin verran edistymistä Sahelin vakauttamisessa. Sotilaallisia toimia tulee täydentää tehokkaalla valtion rakenteiden ja palveluiden palauttamisella hauraille alueille. EU on Sahel- maiden pääkumppani ja sitoutunut tukemaan Sahelin alueen valtioita. Integroitu alueellinen lähestymistapa yhteistyöhön sekä molemminpuolinen vastuuvelvollisuus tulevat olemaan EU:n päivitetyn Sahel-strategian keskiössä. Maaliskuussa järjestetään Sahel-koalition ministerikokous ja kesällä huippukokous.

Afrikan sarvi / Etiopia

Todettiin Tigrayn konfliktin jatkuvan neljättä kuukautta. Huolimatta ulkoisesta paineesta tilanne on huolestuttava ja konfliktilla on vaikutuksia koko Afrikan sarven alueelle. Etiopian ja Sudanin välit ovat pahasti solmussa. Virhearvioiden riski on olemassa, millä olisi dramaattiset alueelliset seuraukset. GERD-patoneuvottelut ovat pysähdyksissä. Sudanin transitio on erittäin hauras. Etiopiassa kuohuu ja taloustilanne on huonontunut, mikä vaarantaa maan transition. Ulkoministeri Haavisto vieraili Etiopiassa ja Sudanissa 7.-10.2. tavaten kaikki relevantit tahot. Ulkoministeri Haavisto on lähettänyt matkastaan kirjeen ja raportin.

Kuultiin ulkoministeri Haaviston arvio ja johtopäätökset matkastaan. Ulkoministeri Haavisto kiitti saamastaan mandaatista. Tapaamiset toteutuivat, mutta viestit alueelta ovat ristiriitaisia. GERD-patoneuvottelut ja rajakiista luovat jännitteitä Sudanin ja Etiopian välille. Ulkoministeri Haavisto kertoi käyneensä Um Rakuban pakolaisleirillä saamassa ensi käden tietoa pakolaisilta. Monet kansainväliset järjestöt ovat lisäämässä humanitaarista apuaan, mutta Etiopian hallitus ei päästä Tigrayssa kuin hallitsemilleen alueille. On tärkeää varmistaa humanitaarinen kulku kaikille neljälle alueelle eli eritrealaisjoukkojen, amharamiliisien, hallituksen joukkojen sekä opposition vallassa oleville alueille. On selvää ja ilmeistä, että vakavia ihmisoikeusloukkauksia on tapahtunut (mm. raiskauksia, ryöstelyä ja etnistä väkivaltaa). Eri osapuolet ovat näihin syyllistyneet. Tarvitaan asianmukainen arvio/tutkinta ihmisoikeuskysymyksistä. Etiopia ei enää täysin kiellä ihmisoikeusloukkausten tapahtuneen. Etiopiassa tarvitaan kansallista dialogia. Kyse ei ole vain Tigrayn alueesta. Konfliktin alueelliset vaikutukset ovat vakavia. Tarvitaan diplomaattinen, ihmisoikeus- ja humanitaarinen raide. EU on avainroolissa, koska pystyy puhumaan eri tahojen kanssa, ottamaan kantaa ihmisoikeuskysymyksiin sekä auttamaan humanitaarisissa kysymyksissä. EU:lla tulee olla aktiivinen rooli.

Ulkoministeri Haavistoa kiiteltiin laajasti tekemästään matkasta Etiopiaan ja Sudaniin, ja hänen analyysinsä ja suosituksensa jatkon osalta saivat tukea. Vierailun mainittiin olevan esimerkki siitä, miten Team Europe toimii käytännössä. Todettiin, että EU-instituutiot valmistelevat raportin pohjalta luonnoksen neuvoston päätelmiksi. Tavoitteena on hyväksyä päätelmät kirjallisella menettelyllä lähipäivinä.

Keskustelussa vahvistettiin välittömänä prioriteettina olevan täysi ja esteetön humanitaarinen kulku. Tulee varmistaa väkivaltaisuuksien lopettaminen ja ihmisoikeusloukkaukset tulee tutkia. Kolmen budjettitukierän maksatuksen keskeyttäminen tulee nähdä tässä kontekstissa. Etiopian hallitus aikoo järjestää vaalit kesäkuussa. Kaikkien rekisteröityneiden puolueiden tulee voida osallistua vaaleihin. EU on saanut kutsun lähettää vaalitarkkailuvaltuuskunta. Tulee tukea itsenäistä mediaa ja demokratiaa. Konfliktin alueellisiin vaikutuksiin tulee kiinnittää huomiota. Sudanin transitiota tulee suojella. Tulee katsoa, että ei virhearviointeja Etiopian ja Sudanin välillä. Eritrealaispakolaisten sekä Sudaniin pakenevien ihmisten tilanne on huolestuttava. Etiopian kriisi on lisännyt epävakautta ja epäluottamusta alueella. Kyse on EU:lle tärkeästä strategisesta alueesta. EU:n on tärkeää tehdä yhteistyötä Yhdysvaltojen, Kanadan ja Iso-Britannian kanssa.

Iran

Painotettiin kehityksen Iranissa olevan huolestuttavaa. Ydinohjelmasopimus (JCPOA) tulee säilyttää. Yhdysvaltojen aikomus palata JCPOA:n osapuoleksi on tervetullut. JCPOA:n täysi toimeenpano on tavoitteena.

Valko-Venäjä

Arvioitiin, että tilanne Valko-Venäjällä ei ole parantunut ja ilmaistiin huoli viimeaikaisista ihmisoikeuspuolustajien ja toimittajien mielivaltaisista pidätyksistä. EU on peräänkuuluttanut inklusiivista kansallista dialogia. Dialogia on yritetty fasilitoida Etyjin kautta. Esitettiin, että EU:n

tulee harkita myös uusia pakotelistauksia. EU on jatkanut tukeaan kansalaisjärjestöille. Tulee katsoa, miten EU:n tuki olisi tehokasta. Kuultiin EU:n tuesta sekä välittömästi että pitkällä aikavälillä.

Eteläinen naapurusto

Kuultiin EU:n ulkosuhdehallinnon ja komission eteläistä naapurustoa koskevasta yhteistiedonannosta, joka julkaistiin 9.2. Tavoitteena on uudistaa ja tiivistää kumppanuutta. Yhteisenä haasteena on taloudellinen elpyminen pandemiasta. Pandemian vaikutukset Maghrebiin ja Lähi-itään ovat olleet mittavat. Keskiössä elpymisessä ovat investoinnit sekä talouden monipuolistaminen. Yhteistyötä tulee tiivistää myös mm. muuttoliikkeessä sekä korruption, terrorismin ja järjestäytyneen rikollisuuden vastaisessa taistelussa. Eteläiseen naapurustoon palataan seuraavassa ulkoasiainneuvostossa, jolloin on tarkoitus hyväksyä myös neuvoston päätelmät.

Multilateralismi

Kuultiin EU:n ulkosuhdehallinnon ja komission yhteistiedonannosta koskien multilateralismia. Kansainvälisten järjestöjen on uudelleen keskityttävä tuottamaan tuloksia ydinmandaattejansa koskien vastuullisella ja avoimella tavalla. EU:n tulee toimia Team Europe -periaatteen mukaisesti myös monenvälisillä foorumeilla. EU:n tulee puhua yhdellä äänellä. Lisäksi tulee rakentaa osallistavampaa multilateralismia.

2. Muut asiat

Kuultiin, että muuttoliikkeen ulkoisesta ulottuvuudesta järjestetään sisä- ja ulkoministereiden yhteinen epävirallinen videokokous 15.3. Portugalin sisäministeri ja EU:n korkea edustaja toimivat kanssapuheenjohtajina. Kuultiin katsaus EU:n muuttoliike- ja turvapaikkauudistuksesta.

Nostettiin esiin 12.3. virtuaalisena järjestettävä YK:n turvallisuusneuvoston korkean tason tapaaminen, jolla kiinnitetään huomiota Ukrainan alueelliseen koskemattomuuteen ja seitsemän vuotta sitten tapahtuneeseen Krimin niemimaan laittomaan alueliitokseen Venäjään.

Painotettiin tarvetta jatkaa koordinoitua merellistä läsnäoloa ja ilmaistiin huoli Guineanlahden tilanteesta.

Nostettiin esiin rokotteiden saatavuus Venezuelassa ja todettiin, että EU:n humanitäärinen delegaatio on menossa Venezuelaan. Vahvistettiin, että ulkoasiainneuvosto hyväksyi yhteensä 19 henkilön pakotelistan koskien Venezuelan tilannetta.

Kuultiin Slovakian erittäin vaikeasta COVID19-pandemiatilanteesta. Toivottiin Länsi-Balkanin nostamista ulkoasiainneuvostoon täydeksi asiakohdaksi.

3. Venäjä

Kuultiin korkea edustaja Borrellin Moskovan-matkasta. Matkan toteutuminen sai jäsenmaiden tuen. Johtopäätökset keskustelusta olivat, että 1) Venäjä ei ole kiinnostunut sitoutumaan dialogiin 2) Venäjä on irtaantumassa (*disconnect*) EU:sta, vuoteen 2020:kin verrattuna. Vain bilateraalisuhteet jäsenmaihin kiinnostavat. 3) EU:lla on kuitenkin voimavaroja, ml. normatiivinen valta ja vihreä siirtymä, joiden avulla se voisi edesauttaa Venäjää sopeutumaan.

Tärkeintä on nyt EU:n yhtenäisyys, sillä Venäjä haluaa jakaa EU:ta. Linjattiin 1) EU:n ryhtyvän rajoittaviin toimiin horisontaalisen ihmisoikeuspakotejärjestelmän pohjalta. Kysymyksessä on ensimmäinen kerta, kun ko. asetusta käytetään. Lisäksi 2) tuki kansalaisyhteiskunnalle ml. Erasmus+

ovat tärkeitä. 3) Disinformaation ja kyberhyökkäysten torjumiseen tulee kiinnittää huomiota ja 4) tukea (itäiselle) naapurustolle, ml. kapasiteetin rakennus, on lisättävä. Lopuksi 5) keskusteluyhteyttä tulee yrittää pitää yllä silloin kun se palvelee EU:n omaa etua (ilmasto, non-proliferaatio, Iranin ydinohjelmasopimus JCPOA).

Nämä politiikkalinjaukset tiivistettiin kolmeen sanaan: *pushback*, *containment* ja *engagement*. Venäjän toimiin vastaaminen (*pushback)* kun se loukkaa ihmisoikeuksia ja kv. oikeutta, niiden torjuminen (*containment)* esim. disinformaation osalta ja yhteydenpito (*engagement)* asioissa, joissa EU:n oma etu kyseessä. Jaottelun katsottiin pohjaavan hyvin maaliskuun Eurooppa-neuvoston strategista keskustelua. Eurooppa-neuvosto tulee myös määrittelemään kanssakäymisen sävyn ml. sen, mitä tarkottaa valikoiva kanssakäyminen (*selective engagement*).

Painotettiin kansalaisyhteiskunnan tukemista ja kuultiin EU:n tuesta ihmisoikeuspuolustajille. Tukeminen on haaste nykytilanteessa. Nostettiin esiin myös yhteistyö Yhdysvaltojen ja Iso-Britannian kanssa, itäinen kumppanuus, Länsi-Balkan ja Euroopan ihmisoikeustuomioistuin. Viitattiin yhteistyöhön Covid-19 pandemian suhteen ml. rokotteet. Kuultiin Etyj-puheenjohtajan vierailusta Moskovaan. Euroopan parlamentin keskustelun, jossa asetuttiin korkeaa edustajaa vastaan, nähtiin toimivan Venäjän hyödyksi.

Suomi totesi antaneensa tukensa korkean edustajan matkalle, joka oli vaikea. Diplomaattien karkottaminen oli vihamielinen ele. Korkean edustajan linjaukset jatkoaskeliksi kuulostavat järkeviltä. Ulkoministeri Haaviston omalla vierailulla nousi esille osittain samoja asioita, hän oli lehdistötilaisuudessa muistuttanut Suomen myöntävän normaalivuosina yli miljoona EU-viisumia venäläisille. Keskustelut Navalnysta olivat vaikeat, Lavrov kuitenkin myöntyi mainitsemaan tämän nimen lehdistötilaisuudessa. Positiivisella agendalla ihmisten väliset yhteydet ml. pohjoisen ulottuvuuden tarjoamat mekanismit, esim. tuore tartuntatautiasiantuntijoiden kokous. Ulkoministeri Haavisto tapasi myös kansalaisyhteiskunnan edustajia ja kuuli näiltä surullisia tarinoita – kansalaisyhteiskunta tarvitsee tukea.

4. Hongkong

Hongkongin osalta nähtiin tarve kalibroidulle ja eteenpäin katsovalle linjalle. Tilanne ei näytä kehittyvän lupaavasti ja maaliskuussa on odotettavissa jälleen kovempia toimia Kiinan keskushallinnon taholta. Kuultiin yhteyksistä korkea edustaja Borrellin ja Kiinan ulkoministeri Wang Yin kanssa. Todettiin, että kansallisen turvallisuuslain vaikutukset ulottuvat eurooppalaisiin yrityksiin ja kansalaisiin.

Sovittiin jatkotoimista kahdessa vaiheessa EU:n ulkosuhdehallinnon laatiman esityksen pohjalta. Ensimmäiseen vaiheeseen kuuluu heinäkuun päätelmien toimeenpano ja reaktiot tammikuun pidätyksiin. Maaliskuussa mahdollisesti heikkenevän tilanteen johdosta voidaan edetä muiden ensimmäisen vaiheen toimien, ml. uusien päätelmien laadinta, osalta. Toisen vaiheen toimiin etenemistä arvioidaan erityisesti, mikäli Kiina tekee sellaisia muutoksia, jotka heikentävät Hongkongin oikeusjärjestelmän itsenäisyyttä.

Taustalla on huomioitava CAI-sopimus ja suuren yleisön sekä kansanedustajien huomio aihetta kohtaan. Hongkongin tilanteesta on seurauksia EU-Kiina suhteille. EU tarvitsee periaatteellisen lähestymistavan, joka tarjoaa Kiinalle myös yhteistyömahdollisuuden. Jos Kiina ei kunnioita sopimuksia, on oltava johdonmukainen viestinnässä. Hongkongin erivapauksien ja oikeusjärjestelmän eroosio on selvä. Nostettiin esiin koordinaatio samanmielisten maiden kanssa.

Suomi yhtyi tilannekuvaan jossa yksi maa, kaksi järjestelmää –periaate sekä hongkongilaisten perusoikeudet ovat kriittisesti rapautuneet. Tämä koskee myös yritystemme ja kansalaistemme

intressejä. Heinäkuun päätelmät on pantava toimeen tehokkaasti, yhtenäisesti ja johdonmukaisesti. Suomi ilmaisi tukea mahdollisille uusille toimenpiteille. Erityisen tärkeää on paikallinen yhteistyö korkeakoulujen, median ja kansalaisyhteiskunnan kanssa. On oltava valppaina ja valmiina reagoimaan tilanteen heiketessä. Suomi katkaisi sovitusti luovutussopimuksen jo lokakuussa ja toimii vientivalvonnassa sovitusti. Lisäksi Suomi on päivittänyt matkustustiedotteen huomioiden kansallisen turvallisuuslain mahdolliset ekstraterritoriaaliset vaikutukset. Suomi näkee Hongkongin tulleen osaksi EU-Kiina suhdetta, mikä vaatii strategisten intressien selkeää viestimistä Kiinalle.

5. Keskustelu Yhdysvaltojen ulkoministeri Blinkenin kanssa

Ulkoasiainneuvoston yhteydessä käytiin epävirallinen videokeskustelu Yhdysvaltojen uuden ulkoministeri Antony Blinkenin kanssa, jossa vahvistettiin transatlanttisen kumppanuuden välttämättömyys sekä halukkuus syventää kumppanuutta. Yhteistä globaalia johtajuutta pidettiin tärkeänä niin pandemiaan vastaamisessa ja siitä toipumisessa, ilmastonmuutoksessa kuin demokratian edistämisessä.

EU tervehti Yhdysvaltojen paluuta Maailman terveysjärjestö WHO:hon, Pariisin ilmastosopimukseen sekä Maailman kauppajärjestö WTO:n umpikujan ratkeamista. Multilateraalista järjestelmää tulee uudistaa yhdessä. Maailma tarvitsee sekä EU:a että Yhdysvaltoja, erityisesti nyt taistelussa COVID-19:a vastaan, jossa Team Europe on valmis ottamaan johtavan aseman. Nostettiin esiin ilmastonmuutokseen vastaaminen sekä rokotteet ja Covax-järjestely. Myös Yhdysvallat on sitoutunut näihin.

Nähtiin tärkeänä yhteistyö Venäjä-haasteeseen vastaamisessa. Ilmaistiin huoli opposition ja kansalaisyhteiskunnan kaventuvasta tilasta. Tarvitaan transatlanttista yksimielisyyttä, Venäjä itse ei ole kiinnostunut suhteiden parantamisesta. Nostettiin esiin tuki Ukrainan reformeille, Valko-Venäjän demokratiapyrkimyksille sekä huoli Georgian tilanteesta.

Kiinan osalta todettiin, että prioriteetit eroavat osittain, mutta yhtäläisyyksiä on enemmän.

Iranin ja JCPOA:n osalta tilanne on hälyttävä ja EU:n vastuulla on koordinoida sitä. Nähtiin, että JCPOA:aan sitoutuminen on ensisijaista, sen jälkeen tulee puuttua muihin alueellisiin kysymyksiin. Yhteistyö E3-maiden kanssa on tärkeää.

Turvallisuus- ja puolustusasioissa tulee lisätä yhteistyötä, EU on lisäämässä omaa suorituskykyään ja on muodostumassa luotettavaksi turvallisuuden tuottajaksi, täydentävyyden hengessä. Pyrkimys on tasapainoisempaan transatlanttiseen taakanjakoon. Pysyvä rakenteellinen yhteistyö ja kolmasmaaosallistuminen kuvastavat tätä. EU:n sotilaallinen suorituskyky on tärkeä Yhdysvalloille, samoin kuin EU-Nato-yhteistyö ml. sotilaallinen liikkuvuus.

Viitattiin EU:n joulukuun tiedonantoon transatlanttisista suhteista. Todettiin sen tarjoavan hyvän agendan. Yhteistyötä tarvitaan globaalisti (Glasgow, Covax, WHO, vihreä elpyminen), kaupassa, Kiinan osalta sekä Länsi-Balkanilla erityisesti Belgrad-Pristina-dialogissa. Länsi-Balkanin osalta Yhdysvallat haluaa tehdä yhteistyötä EU:n kanssa ja tukea maiden EU-jäsenyysneuvotteluja.

Viitattiin Yhdysvaltojen presidentti Bidenin Münchenin turvallisuuskonferenssissa pitämään puheeseen. Kumppanuus EU:n kanssa on yksi hänen politiikkansa peruskiviä. Bidenin hallinto on kunnianhimoinen: kansalaisille tulee osoittaa, että demokratia tuottaa tuloksia ja tässä EU on Yhdysvalloille oikea kumppani. Todettiin, että Yhdysvallat kaavailee demokraattisten maiden huippukokousta kuluvan vuoden lopulle.

Afrikan osalta toivottiin lähestymistapojen koordinoimista. Nostettiin esiin myös muun muassa Turkki, Myanmar, kolmen meren aloite, uudet teknologiat, kyber ja hybridi sekä indopasifinen alue. Nähtiin hyvänä, että Yhdysvalloilla on halua koordinoida pakotteita. Vahvistettiin halukkuus tehdä yhteistyötä ihmisoikeuksien ja demokratian saralla.

Suomi nosti puheenvuorossaan esiin Etiopian, Venäjän tilanteen sekä ilmastokysymykset. Suomi painotti EU:n ja Yhdysvaltojen yhteistyötä molemmille tärkeissä asioissa. Viitaten matkaansa Etiopiaan ja Sudaniin, ulkoministeri totesi Etiopiassa keskeistä olevan humanitaarinen apu, ihmisoikeusloukkausten tutkiminen sekä eritrealaisjoukkojen vetäytyminen Etiopiasta. Venäjän osalta Suomi toivoi yhtenäisiä toimia ja viestejä sekä toi esiin Venäjää koskevat huolenaiheet, jotka olivat esillä myös ulkoministeri Haaviston Pietarin-vierailulla. Venäjän osalta nähdään myös mahdollisuuksia, vuoropuhelua tulee jatkaa mm. arktisen yhteistyön osalta. Noteerattiin myönteisesti START-sopimuksen jatko. Suomi painotti myös ilmaston olevan tärkeä yhteinen prioriteetti, mm. toimet siirtymiseksi hiilivoimasta puhtaaseen energiaan sekä mustan hiilen päästöjen vähentämiseksi.

Suomen edustajat
Ulkoministeri Pekka Haavisto ja virkamiesvalttuuskunta

Asiakirjat

Liitteet

Viite

Asiasanat	Transatlanttiset suhteet, UAN Ulkoasiainneuvosto, Venäjä, YUTP, Kiina
Hoitaa	**UM**
Tiedoksi	EUE, LVM, MMM, OKM, OM, PE, PLM, SM, STM, TEM, TPK, TULLI, VM, VNK, YM